

Sagutang Papel sa GMRC

Kuarter 1

Aralin

3

Sagutang Papel sa GMRC 4
Kuwartar 1: Aralin 3 (Linggo 4)
TP 2024-2025

Ang materyal na ito ay inilaan lamang para sa paggamit ng mga guro na kalahok sa implementasyon ng MATATAG K to 10 Curriculum sa taong panuruang 2024-2025. Layunin nitong mailahad ang nilalaman ng kurikulum, pamantayan, at mga kasanayang dapat malinang sa mga aralin. Ang anomang walang pahintulot na pagpapalathala, pamamahagi, pagmomodipika, at paggamit ay mahigpit na ipinagbabawal at may karampatang legal na katumbas na aksiyon.

Ang mga nahiram na nilalaman na kasama sa materyales na ito ay pag-aari ng mga may karapatang-sipi. Ginawa ang lahat upang malaman ang pinagmulan at makahingi ng permiso na magamit ang mga ito mula sa nagmamay-ari ng karapatang-sipi. Ang mga tagapaglathala at pangkat ng tagabuo ay walang anomang karapatan sa pagmamay-ari para sa mga ito.

Mga Tagabuo

Mga manunulat:

- Marnie L. Vega (Silliman University)
- Venicris M. Alonsozona (De La Salle University – Dasmarinas)

Tagasuri

- Liza T. Bacierra (Leyte Normal University)

Mga Tagapamahala

Philippine Normal University
Research Institute for Teacher Quality
SiMMER National Research Centre

Ang bawat pag-iingat ay ginawa upang masigurado ang katiyakan ng mga impormasyong nakapaloob sa materyales na ito. Para sa mga katanungan o fidbak, maaaring sumulat o tumawag sa Tanggapan ng Direktor ng *Bureau of Learning Resources* sa mga numero ng telepono (02) 8634-1072 and 8631-6922 o mag-email sa blr.od@deped.gov.ph.

SAGUTANG PAPEL SA PAGKATUTO

Asignatura:	GMRC	Kuwartar:	1
Bilang ng Aralin:	3	Petsa:	
Pamagat ng Aralin / Paksa:	Sariling Tungkulin sa Pagkilala sa Karapatan ng Kapuwa-Bata		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	4

I. Gawain Bilang 1: Maikling Balik-Aral (45 minuto)**II. Layunin:**

1. Matatalakay at maiugnay ang aralin noong nakaraang talakayan sa pagkilala sa kahalagahan ng karapatan at tungkulin ng kapuwa-bata sa bagong aralin tungkol rin sa karapatan at tungkulin ngunit nakatuon ngayon sa nagpapanatili ng kaayusan at kapayapaan at mga paraan ng pagsasabuhay ng pagiging magalang.
2. Pagtatatag ng bokabularyo ng aralin.

III. Mga Kailangang Materyales: panulat**IV. Panuto:** Sagutin ang sumusunod na mga tanong.

- a. Suriin ang larawan at piliin ang tamang sagot na tinutukoy ng bawat bilang tungkol sa Karapatan at Tungkulin. Isulat ang tamang titik ng sagot sa patlang.



___ 1. Alin sa sumusunod ang nagpapakita ng Karapatan ng Kapuwa-Bata?

- a. Karapatan kong bulyawang ang aking mga kaklase
- b. Karapatan kong mag-*video* sa kapuwa ng walang paalam
- c. Karapatan kong itulak ang aking kapuwa
- d. Karapatan kong respetuhin at igalang ang kapuwa

___ 2. Alin sa sumusunod ang nagpapakita ng Tungkulin ng Kapuwa Bata?

- a. Tungkulin kong ubusin ang aking baon at huwag mamigay
- b. Tungkulin kong maging magalang sa kapuwa-bata
- c. Tungkulin kong pumasok ng *late* sa klase
- d. Tungkulin kong hindi ko kausapin ang bago kong kaklase

b. Isang Tanong Pinakamagandang Sagot. Magbigay ng mga halimbawa ng mga situwasyon kung saan mahalaga ang paggalang sa pagsasagawa ng mga tungkulin at pagkilala sa mga karapatan ng mga kabataan.

Sagot: _____

Pinakamagandang sagot ng klase (sagot ni _____):

V. Sintesis/Pinagymang Pagsasanay/Pinalawak

Panuto. Sagutin ang sumusunod na mga tanong.

1. Ano ang mga karapatan ng mga kabataan? Bakit mahalaga ito?

2. Ano ang mga tungkulin o responsibilidad ng mga kabataan? Paano ito nag-aambag sa komunidad?

3. Paano mo itatawid ang pagtupad sa iyong mga tungkulin nang hindi naiipit ang iyong mga karapatan? Ano ang mga kahalagahan nito?

SAGUTANG PAPEL SA PAGKATUTO

Asignatura:	GMRC	Kuarter:	1
Bilang ng Aralin:	3	Petsa:	
Pamagat ng Aralin / Paksa:	Sariling Tungkulin sa Pagkilala sa Karapatan ng Kapuwa-Bata		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	4

I. Gawain Bilang 2: Kaugnay Na Paksa 4 (45 minuto)

II. Layunin: Malilinang ang talakayan sa kaugnayan ng aking karapatan at tungkulin sa iba.

III. Mga Kailangang Materyales: panulat

IV. Panuto: Gawin ang sumusunod ng bawat pangkat.

a. **P.P.P.S.T.** Piliin at Punan ang mga Patlang ng Sagot na Tama.

1. Magpakita ng _____ sa bawat isa.

- a. Lambing
- b. Laruan
- c. Respeto

2. Maging maingat sa mga _____ at _____.

- a. Guro at *Principal*
- b. Salita at Kilos
- c. Tatay at Nanay

3. Maging _____ sa pakikipagkompromiso

- a. Bingi
- b. Bulag
- c. Handa

4. _____ ang tama.

- a. Ipaglaban
- b. Ipagwalang bahala
- c. Iwasan

5. _____ at _____ kung kinakailangan.

- a. Kumain at Tumawa
- b. Magbigay at Tumulong
- c. Maligo at Magkape

b. Basahing mabuti ang bawat tanong at isulat ang titik ng tamang sagot sa patlang.

____ 1. Ano ang ibig sabihin ng "karapatan ng kapuwa-bata"?

- a. Pribilehiyo ng mga magulang.
- b. Limitasyon sa kilos ng mga bata.
- c. Pamamahagi ng mga bata sa trabaho.
- d. Mga kalayaang dapat matamo ng mga bata.

____ 2. Ano ang tungkulin ng mga matatanda sa pagkilala sa karapatan ng mga bata?

- a. Basta't mahalín ang mga bata.
- b. Huwag nang pakialaman ang mga bata.
- c. Itaguyod ang interes ng mga matatanda.
- d. Siguruhing naipapahayag ang saloobin ng mga bata.

____ 3. Aling hakbang ang hindi bahagi ng pagkilala sa karapatan ng kapuwa-bata?

- a. Pakikinig sa kanilang mga opinion.
- b. Pagtuturo ng mga limitasyon sa kanilang kilos.
- c. Pagsasawalang-bahala sa kanilang mga pangangailangan.
- d. Pagbibigay daan sa kanilang malaya at ligtas na pagsali sa mga gawain.

____ 4. Paano maisasakatuparan ang tungkulin sa pagkilala sa karapatan ng kapuwa-bata?

- a. Sa pamamagitan ng pagpapabaya sa kanilang kalusugan.
- b. Sa pamamagitan ng pagdadamot ng mga bata sa kanilang karapatan.
- c. Sa pamamagitan ng pakikialam sa kanilang mga personal na desisyon.
- d. Sa pamamagitan ng pagtanggol sa kanilang karapatan sa lahat ng pagkakataon.

____ 5. Ano ang maaaring maging resulta ng tamang pagkilala sa karapatan ng kapuwa-bata?

- a. Pagkabigo sa pag-unlad ng mga bata.
- b. Pagkawala ng respeto mula sa mga matatanda.
- c. Pagpapalakas ng kanilang pagkatao at potensyal.
- d. Pag-usbong ng kumpetisyon sa pagitan ng mga bata.

V. Sintesis/Pinagyamang Pagsasanay/Pinalawak

Payo Ko Kaibigan Ko. Anong payo ang iyong sasabihin sa matalik mong kaibigan kapag nakikita mong ganito ang ginagawa niya?

Ginagawa ng Matalik kong Kaibigan	Ang Payo ko ay:
Ginagabayan ang mga kamag-aral bilang presidente ng klase.	
Hindi nagsasabi ng “Po” at “Opo” sa guro at nakatatanda.	
Tumatayo sa kaniyang upuan at pinapaupo ang mga babaeng kaklase	

SAGUTANG PAPEL SA PAGKATUTO

Asignatura:	GMRC	Kuarter:	1
Bilang ng Aralin:	3	Petsa:	
Pamagat ng Aralin / Paksa:	Sariling Tungkulin sa Pagkilala sa Karapatan ng Kapuwa-Bata		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	4

- I. Gawain Bilang 3: Kaugnay Na Paksa 5** (45 minuto)
- II. Layunin:** Malilinang ang talakayan sa mga patunay ng pagkilala sa sariling tungkulin bilang pagpapanatili ng kaayusan at kapayapaan.
- III. Mga Kailangang Materyales:** panulat
- IV. Panuto:**

a. B.T.S. (Basa-Tanong-Sagot). Basahing mabuti ang dalawang situwasyon at sagutin ang tanong tungkol dito.

Situwasyon: Sa kanilang tahanan, si Liza ay may tungkulin na mag-ayos ng kaniyang kuwarto at linisin ang mga gamit niya pagkatapos gamitin. May mga pagkakataon na hindi niya ito ginagawa at iniwan na lang niya ang mga kalat.

Tanong: Anong puwedeng mangyari kapag hindi tinutupad ang sariling tungkulin? Bakit?

Sagot: _____

Situwasyon: Sa kanilang barangay, may mga batang naglalaro sa kalsada nang may pahintulot mula sa kanilang mga magulang. Ang mga kapuwa-bata ay nagbabantay upang maiwasan ang maaaring magdulot ng peligro hindi lamang sa kanila kundi pati na rin sa mga motorista at mga residente.

Tanong: Ang ginagawa ba ng mga bata ay nagpapakita ng pagpapanatili ng kaayusan sa komunidad? Bakit?

Sagot: _____

b. Basahin ng mabuti ang bawat tanong at isulat ang titik ng tamang sagot sa patlang.

____ 1. Ano ang tawag sa gawain na maipapakita ng isang bata ang kaniyang pagtupad sa mga responsibilidad o trabaho nang may kahusayan at dedikasyon?

- a. Karapatan
- b. Paggalang

- c. Pagmamalaki
- d. Tungkulin

____ 2. Aling mga salita ang nagpapakita ng pagkilala sa dignidad at halaga ng bawat isa?

- a. Karapatan
- b. Paggalang
- c. Pagmamalaki
- d. Tungkulin

____ 3. Saan nakasalalay ang balanseng ugnayan ng pagtupad sa tungkulin at pagkilala sa karapatan ng iba?

- a. Karapatan
- b. Paggalang
- c. Pagmamalaki
- d. Tungkulin

____ 4. Ano ang nagiging resulta kapag ang bawat isa ay nagtutulungan na maipahayag ang kanilang karapatan at maipatupad ang kanilang mga tungkulin?

- a. Alitan at gulo sa lipunan
- b. Kaayusan at kapayapaan
- c. Sobrang pagsisikap sa trabaho
- d. Pagkakawatak-watak ng komunidad

____ 5. Ano ang tawag sa mga pangunahing gawain o obligasyon na may kaakibat na karapatan at pribilehiyo?

- a. Karapatan
- b. Paggalang
- c. Pagmamalaki
- d. Tungkulin

V. Sintesis/Pinagyamang Pagsasanay/Pinalawak

P.S.143. Pagsulat ng Sanaysay na isang talata lamang at hindi hihigit sa apat at hindi bababa sa tatlong pangungusap. Basahing mabuti ang pangungusap at dugtungan sa pamamagitan ng paggawa ng maikling sanaysay.

Nais kong ipagpatuloy ang aking pagganap sa aking mga sariling tungkulin sa pagkilala sa karapatan ng kapuwa ko bata sapagkat _____

SAGUTANG PAPEL SA PAGKATUTO

Asignatura:	GMRC	Kuwartar:	1
Bilang ng Aralin:	3	Petsa:	
Pamagat ng Aralin / Paksa:	Sariling Tungkulin sa Pagkilala sa Karapatan ng Kapuwa-Bata		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	4

- I. Gawain Bilang 4: Kaugnay Na Paksa 6** (45 minuto)
- II. Layunin:** Malilinang ang talakayan sa mga paraan ng pagsasabuhay ng pagiging magalang.
- III. Materyales:** *bond Paper, masking tape* at lapis o gamit pangkulay (*optional*)
- IV. Panuto.** Gawin ng wasto ang mga sumusunod.

a. B.T.S. (Basa-Tanong-Sagot). Basahin ng mabuti ang dalawang situwasyon at sagutin ang tanong tungkol dito.

Situwasyon: Sa klase, si Carlos ay ginagalang ang mga panuntunan dahil hindi siya laging nahuhuli at nagpapasa sa tamang oras ng mga takdang-aralin. Lagi siyang sumusunod sa mga utos ng guro, at hindi siya nagbibiro at nag-aabala ng mga kasamahan niya.

Tanong: Mayroon bang magiging epekto ang paggalang ni Carlos sa kaniyang tungkulin at karapatan? Bakit?

Sagot: _____

Situwasyon: Sa paaralan, si Miguel ay nagpaparinig ng malalaswang salita sa kaniyang mga kaklase. Ang mga kaklase naman ay napipilitang tumahimik dahil natatakot na baka masaktan sila o magkagulo sa silid aralan.

Tanong: Nagpapakita ba si Miguel ng paggalang sa karapatan ng kapuwa-bata? Bakit?

Sagot: _____

b. Pagtapat-tapatin. Itapat ang nasa ikalawang hanay na mga epekto ng pagiging magalang at bunga ng hindi magalang sa tama nitong epekto at bunga sa Unang Hanay. Ilagay ang titik ng tamang sagot sa patlang.

Unang Hanay
 ____ 1. Pinagkakatiwalaan at kinalulugdan
 ____ 2. Nagbubunga ng hindi magandang ugali

Ikalawang Hanay
 a. Epekto ng pagiging magalang

- ____ 3. Nagdudulot ng hindi pagkakaunawaan b. Bunga ng hindi magalang
 ____ 4. Nagdudulot ng mabuting ugnayan
 ____ 5. Nagpapatibay ng respeto sa sarili

V. Sintesis/Pinagymang Pagsasanay/Pinalawak

Paglalarawan. Sa isang bond paper, mag *drawing*, o gumawa ng larawan na nagpapakita ng pagsasabuhay ng pagiging magalang para sa karapatan at tungkulin ng kapuwa-bata upang mapanatili ang kaayusan at kapayapaan. Lagyan ng akmaang pamagat o titulo ang iyong drawing o larawan. Gamitin ang nakapaloob na rubrik sa pagmamarka ng sagot.

 (Pamagat o Titulo)

 (Iyong Pangalan)

Rubriks sa pagmamarka ng disenyo:

Marka	Basehan ng Pagmamarka
100	Napakalinaw ang pagiging magalang para sa karapatan at tungkulin sa kapuwa-bata upang mapanatili ang kaayusan at kapayapaan
90	Malinaw ang pagiging magalang para sa karapatan at tungkulin sa kapuwa-bata upang mapanatili ang kaayusan at kapayapaan
80	Mayroong pagpapakita ng pagiging magalang para sa karapatan at tungkulin sa kapuwa-bata upang mapanatili ang kaayusan at kapayapaan
70	Hindi malinaw ang pagiging magalang para sa karapatan at tungkulin sa kapuwa-bata upang mapanatili ang kaayusan at kapayapaan
60	Walang nakikitang pagiging magalang para sa karapatan at tungkulin sa kapuwa-bata upang mapanatili ang kaayusan at kapayapaan

SAGUTANG PAPEL SA PAGKATUTO

Asignatura:	GMRC	Kuwartar:	1
Bilang ng Aralin:	3	Petsa:	
Pamagat ng Aralin / Paksa:	Sariling Tungkulin sa Pagkilala sa Karapatan ng Kapuwa-Bata		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	4

I. Gawain Bilang 5: Paglalahat at Pagtataya (45 minuto)

II. Layunin:

1. Magagawa ang mga Pabaong Pagkatuto, Pagninilay sa Pagkatuto, Pagsusulit at Gawaing Pantahanan/Takdang Aralin.
2. Masusukat at matatasa ang nakapaloob na proseso ng pagkatuto sa buong linggong aralin.

III. Mga Kailangang Materyales: panulat

IV. Panuto:

a. Tama-Mali-Dahilan (T.M.D). Sabihin ang “Tama” kung ikaw ay sumasang-ayon o “Mali” kung hindi sumasang-ayon kung ang sumusunod ay mga kilos ng pagiging magalang at pagkilala sa karapatan at tungkulin ng kapuwa- bata. Isulat ang “Dahilan” kung bakit ito ang iyong sagot.

Mga kilos na nagpapahalaga sa sariling buhay o nagpapakita ng paggalang sa sarili	Lagyan ng “tsek”		DAHILAN
	TAMA	MALI	
1. Ang mga Karapatan at tungkulin ay mas angkop sa mga matatanda lamang.			_____

2. Habang bata ay nililina na sa kanila ang kahalagahan ng pagiging magalang.			_____

3. Lahat ng tao ay may karapatan at tungkulin kahit ang mga tao na nakakulong sa bilanguan.			_____

4. Maging magalang lang sa mga taong kagalang-galang at mga taong ginagalang ka.			_____

5. May matututuhan ang mga matatanda sa mga karapatan at tungkulin ng mga bata.			
---	--	--	-------------------------------------

b. Piliin ang Tamang Sagot. Basahin ang sumusunod na mga tanong. Ilagay ang titik ng tamang sagot sa patlang.

____ 1. Ano ang ibig sabihin ng "karapatan ng mga bata"?

- a. Responsibilidad ng mga bata sa komunidad.
- b. Pagtuturo sa mga bata ng mga gawain sa bahay.
- c. Paggawa ng mga obligasyon ng mga bata sa paaralan.
- d. Legal na pribilehiyo o kalayaan na nararapat taglayin ng mga bata.

____ 2. Ano ang potensyal na epekto ng pagkilala sa karapatan ng mga bata sa kapayapaan sa lipunan?

- a. Mas magiging disiplinado ang mga bata sa tahanan.
- b. Pagkakaroon ng mas maraming mga alituntunin para sa mga bata.
- c. Mas magiging pabaya ang mga bata sa kanilang mga responsibilidad.
- d. Pagkakaroon ng mas malalim at makatarungan na ugnayan sa lipunan.

____ 3. Paano maaaring mapalaganap ang kaalaman tungkol sa mga karapatan ng mga bata?

- a. Sa pamamagitan ng *online games*.
- b. Sa pamamagitan ng edukasyon sa paaralan.
- c. Sa pamamagitan ng pagsasagawa ng mga paligsahan.
- d. Sa pamamagitan ng magdamag na panonood sa TV ng mga obligasyon ng mga magulang.

____ 4. Ano ang pangunahing layunin ng pag-aaral ukol sa mga karapatan ng mga bata?

- a. Isulong ang diskriminasyon sa mga bata sa paaralan.
- b. Palakasin ang pagiging mapanagutan ng mga bata sa tahanan.
- c. Maunawaan ang mga karapatan ng mga bata at ang kanilang implikasyon.
- d. Itaguyod ang mga bata na maging mas kritikal sa kanilang pananaw.

____ 5. Paano magiging bahagi ang mga bata sa pagpapanatili ng kaayusan sa paaralan?

- a. Sa pamamagitan ng pagiging maligaya lamang sa klase .
- b. Sa pamamagitan ng pag-aaral nang mabuti sa mga asignatura.
- c. Sa pamamagitan ng pagkilala sa mga karapatan at pagiging responsible.
- d. Sa pamamagitan ng pagtanggap sa paglahok sa mga aktibidad ng paaralan.

____ 6. Ano ang maaaring maging positibong epekto ng pag-unawa sa karapatan ng mga bata sa tahanan?

- a. Pagkakaroon ng mas matinding disiplina sa mga bata.
- b. Pagkakaroon ng mas mahigpit na mga alituntunin sa paaralan.
- c. Pagpapalakas ng di-pagkakaunawaan sa pagitan ng mga magulang at bata.
- d. Pagsusulong ng mas malalim na ugnayan sa pamilya at pag-unlad ng mga bata.

____ 7. Paano maipapakita ng isang bata ang kaniyang pagkilala sa karapatan ng ibang bata?

- a. Pagpapahiram ng kaniyang gamit o laruan.
- b. Pagtuturo ng mga bagong laro sa ibang bata.

- c. Pagsasalita ng mas malakas kaysa sa ibang bata.
- d. Pagpapakita ng kayabangan at pananakit sa ibang bata.

____ 8. Ano ang maaaring resulta ng hindi pagkilala sa karapatan ng mga bata?

- a. Mas mataas na kalidad ng edukasyon para sa mga bata.
- b. Pag-unlad ng mga kasanayan sa komunikasyon ng mga bata.
- c. Pagkakaroon ng mas maraming mga aktibidad para sa mga bata.
- d. Pagkakaroon ng mas maraming mga gulo at hidwaan sa komunidad.

____ 9. Paano maipakikita ng mga magulang ang kanilang pagkilala sa karapatan ng mga bata?

- a. Pagtakip sa mga opinyon at damdamin ng mga bata.
- b. Pag-aangkin ng lahat ng mga desisyon para sa mga bata.
- c. Pag-aalok ng mga responsibilidad na labag sa karapatan ng mga bata.
- d. Pagbibigay ng tamang edukasyon tungkol sa mga karapatan ng mga bata.

____ 10. Ano ang potensyal na epekto ng tamang edukasyon ukol sa karapatan ng mga bata?

- a. Pagpapalakas ng kanilang kaalaman at kasanayan.
- b. Pagpapalakas ng mga takot at pag-aalala ng mga bata.
- c. Pagkakaroon ng mas maraming mga patakaran para sa mga bata.
- d. Pagkakaroon ng mga aktibidad na hindi kailanman gagamitin ng mga bata.

V. Sintesis/Pinagyamang Pagsasanay/Pinalawak

a. Balik-Tanaw sa Kabutihang Asal at Wastong Pag-uugali. Magnilay at sagutin ang mga sumusunod.

Bilang mag-aaral na may Kabutihang Asal (ikaw iyon), ano pang Kabutihang Asal ang iyong natutuhan sa Araling ito?

Anong pag-uugali ang ginagawa mo ngayon na dapat mong iwasto kaugnay sa iyong natutuhan na Kabutihang Asal sa aralin?

b. J.S.From (Journal-Survey from Fri-Thurs). Bago matulog araw araw sa susunod na buong linggo ay matapat na sagutin ang pansariling pagtataya ng tungkulin sa pagkilala sa karapatan ng kapuwa-bata at pagiging magalang.

Naisagawa o naipakita ko ba ang mga kilos na ito sa aking kapuwa-bata?	Lagyan ng isang tsek (✓) ang akma ng kilos				
	Fri	Mon	Tues	Wed	Thurs
Tamang Karapatan					
Mabuting Tungkulin					
Naging Magalang					

Ipinagdasal ko ba ang mga sumusunod sa araw na ito?	Lagyan ng isang tsek (✓) ang akmalang kilos				
	Fri	Mon	Tues	Wed	Thurs
Pamilya					
Guro					
Kaklase					
Kaibigan					